MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL

MESUR SENEDDOL LLEOLIAETH

Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol

1. “Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 26.4, yn cytuno y dylai Senedd y DU ystyried darpariaethau sy'n ymwneud ag atebolrwydd llywodraeth leol o ran cyflogau, dileu'r ddyletswydd i hybu democratiaeth leol, dileu'r ddyletswydd ddeisebau, cyflawni dyletswyddau digartrefedd drwy'r sector rhentu preifat a diwygio'r Awdurdod Gwasanaethau Tenantiaid yn Rhannau 1 a 6 o'r Mesur Seneddol Lleoliaeth (“y Mesur”), fel y'i cyflwynwyd i Dŷ'r Arglwyddi ar 13 Rhagfyr 2010, i'r graddau y mae'r darpariaethau hyn yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru.”

Y Cefndir

2. Cyflwynwyd y Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol ym mharagraff 1 uchod gan Carl Sargeant AC, y Gweinidog dros Gyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol, o dan Reol Sefydlog 26.4 o Reolau Sefydlog (“RhS”) Cynulliad Cenedlaethol Cymru (“y Cynulliad Cenedlaethol”). Mae'r Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol hwn yn cael ei osod o dan Reol Sefydlog 26.2. Mae Rheol Sefydlog 26 yn rhagnodi bod yn rhaid cyflwyno Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol, a gosod Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol, gerbron y Cynulliad Cenedlaethol os yw Mesur gan Senedd y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru at ddiben sy'n dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol, neu os yw'n dwyn effaith negyddol ar y cymhwysedd hwnnw.

3. Cyflwynwyd y Mesur Seneddol Lleoliaeth gerbron Tŷ'r Arglwyddi ar 13 Rhagfyr 2010. Mae'r Mesur Seneddol i'w weld yn:

http://services.parliament.uk/bills/2010-11/localism.html

Crynodeb o'r Mesur Seneddol a'i Amcanion Polisi

4. Noddir y Mesur Seneddol gan yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol. Nod Llywodraeth y DU yw y bydd y Mesur Seneddol yn dirprwyo rhagor o bwerau i gynghorau ac i gymdogaethau, yn rhoi rheolaeth i gymunedau lleol dros wneud penderfyniadau, gan gynnwys gwneud hynny drwy ddefnyddio cymhellion ariannol. Mae'n ddarn allweddol o ddeddfwriaeth sy'n effeithio ar ystod eang o'r ddeddfwriaeth sydd eisoes yn bodoli ar dai, cynllunio a llywodraeth leol.

5. Mae darpariaethau yn y Mesur Seneddol a fydd yn fodd i rymuso pobl leol ac i ryddhau llywodraeth leol o reolaeth ganolog a rhanbarthol. Mae

hefyd yn darparu y caiff cymunedau lleol fod yn rhan o dwf lleol, ac ar gyfer system gynllunio fwy effeithlon a lleol.

Y darpariaethau yn y Mesur Seneddol y ceisir cydsyniad ar eu cyfer

6. Cymalau 21 i 26 o'r Mesur Seneddol **(Atebolrwydd Llywodraeth Leol o ran Cyflogau):** Nod y darpariaethau hyn yw sicrhau mwy o dryloywder ynghylch faint y mae awdurdodau lleol yn ei wario ar staff er mwyn helpu i ennyn gwell dealltwriaeth ymhlith y cyhoedd ac i wneud arbedion effeithlonrwydd. O dan y darpariaethau hyn, mae'n ofynnol i'r awdurdodau ddatblygu a chyhoeddi polisi blynyddol ar gyflogau uwch-swyddogion. Yr uwch-swyddogion y bydd y darpariaethau hyn yn ymdrin â hwy fydd y rheini a benodir yn unol â thelerau ac amodau'r Cyd-bwyllgor Ymgynghori. Bydd y cynigion yn gymwys i brif gynghorau ac i awdurdodau tân ac achub yng Nghymru.

7. Mae'r darpariaethau yn y Mesur Seneddol sy'n ymwneud â datganiadau polisi ynghylch cyflogau uwch-swyddogion yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol fel y darperir ar ei gyfer ym Mater 12.5(a) o Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, a hynny oherwydd eu bod yn ymwneud â “gwneud trefniadau gan awdurdodau Cymreig perthnasol i sicrhau gwelliant yn y ffordd y mae eu swyddogaethau yn cael eu harfer”, sef sut y maent yn penderfynu ar delerau ac amodau eu huwch-aelodau staff.

8. Cymalau 27 ac 28 o'r Mesur Seneddol **(Dileu'r ddyletswydd i Hybu Democratiaeth Leol a Dileu'r Ddyletswydd Ddeisebau):** Mae'r darpariaethau hyn yn y Mesur Seneddol yn diddymu'r dyletswyddau a roddwyd ar yr awdurdodau lleol gan Ddeddf Democratiaeth Leol, Datblygu Economaidd ac Adeiladu 2009 (Deddf 2009) i ddarparu cyfleusterau ar gyfer llunio deisebau, ac i hyrwyddo democratiaeth. Nid yw adrannau perthnasol Deddf 2009 wedi'u cychwyn yng Nghymru eto, a dim ond yn rhannol y maent wedi dod i rym yn Lloegr.

   O dan yr adrannau yn Neddf 2009 sy'n ymdrin â deisebau, mae'n ofynnol i awdurdodau lleol lunio cynllun ar gyfer trafod deisebau a gyflwynir ar bapur neu ar ffurf electronig, ac mae hefyd yn ofynnol iddynt gyhoeddi'r cynllun hwnnw ac i gydymffurfio ag ef. Mae'r adrannau hynny hefyd yn rhoi dyletswyddau arnynt ynghylch darparu cyfleusterau ar gyfer cyflwyno deisebau electronig. Y bwriad oedd ceisio sicrhau mwy o dryloywder yn y broses gwneud penderfyniadau a oedd yn gysylltiedig â deisebau a gyflwynir i brif awdurdodau lleol, drwy ei gwneud yn ofynnol iddynt ymateb i ddeisebau a oedd yn cwrdd â meini prawf penodol ac i drefnu bod ymatebion i ddeisebau ar gael yn gyhoeddus.

   Mae'r ddyletswydd i hybu democratiaeth yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol hyrwyddo dealltwriaeth ymhlith y cyhoedd am gyrff cyhoeddus yn eu hardaloedd, o ran yr hyn y mae'r cyrff hyn yn ei wneud,

o ran eu trefniadau democrataidd ac o safbwynt sut y gall y cyhoedd fod yn rhan o'r trefniadau hynny. Bernir, yng Nghymru ac yn Lloegr, nad yw'r darpariaethau hyn yn rhai effeithiol.

9. Mae'r darpariaethau yn y Mesur Seneddol sy'n diddymu'r dyletswyddau yn ymwneud â deisebau a hybu democratiaeth yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol fel y darperir ar ei gyfer ym Mater 12.5 (b) o Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 sy'n caniatáu i'r Cynulliad Cenedlaethol ddeddfu ar gyfer gwneud trefniadau gan awdurdodau ar gyfer cynnwys, wrth iddynt arfer eu swyddogaethau, bobl sy'n debygol o gael eu heffeithio gan yr arferiad o swyddogaethau neu sy'n debygol o fod â buddiant ynddynt.

10. Cymalau 124 a 125 o'r Mesur Seneddol **(Digartrefedd – Cyflawni dyletswyddau digartrefedd drwy'r sector rhentu preifat):** Mae'r cymalau hyn yn diwygio Deddf Tai 1996 mewn perthynas â chyflawni dyletswyddau digartrefedd gan awdurdodau lleol yn achos pobl ddigartref. Mae gan awdurdodau lleol ystod o ddyletswyddau mewn perthynas â phobl ddigartref, ac yn yr achosion hynny lle y mae'r bobl sy'n aelodau o'r aelwyd yn un o'r categorïau angen y rhoddir blaenoriaeth iddynt a lle nad ydynt wedi bod yn gyfrifol am eu gwneud eu hunain yn ddigartref, mae rhwymedigaeth ar yr awdurdod i ddod o hyd i gartref dros dro ar eu cyfer nes iddynt gael eu hailgartrefu. Ar hyn o bryd, mae'r awdurdodau'n bodloni'r ddyletswydd i ailgartrefu drwy ddarparu tai cymdeithasol, ac er y caniateir iddynt fodloni'r ddyletswydd drwy ddarparu tai yn y sector rhentu preifat, rhaid iddynt gael cydsyniad yr ymgeisydd cyn gwneud hynny. Bydd y diwygiad yn caniatáu i awdurdod lleol fodloni'r ddyletswydd hon drwy ddarparu tai yn y sector rhentu preifat heb gael cydsyniad yr ymgeisydd (yn ddarostyngedig i drefniadau diogelu penodol).

11. Mae gan y Cynulliad Cenedlaethol gymhwysedd deddfwriaethol mewn perthynas â Digartrefedd o dan Fater 11.8 o Ran 1 i Atodlen 5 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 i ddeddfu mewn perthynas â Chymru ac mae'r ddarpariaeth hon o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol.

12. Cymal 150 o'r Mesur Seneddol **(Trosglwyddo swyddogaethau oddi wrth y Swyddfa ar gyfer Tenantiaid a Landlordiaid Cymdeithasol (y Swyddfa) i'r Asiantaeth Cartrefi a Chymunedau:** Mae cymal 150(2)(a)-(c) yn diwygio Rhan 1 o Atodlen 16 i Ddeddf Tai ac Adfywio 2008 er mwyn dileu'r Swyddfa (sy'n cael ei alw'n Awdurdod Gwasanaethau Tenantiaid). Mae Deddf 2008 yn cael ei diwygio er mwyn creu Pwyllgor Rheoleiddio'r Asiantaeth Cartrefi a Chymunedau a throsglwyddo swyddogaethau'r Swyddfa i'r Asiantaeth Cartrefi a Chymunedau (hy swyddogaethau yn ymwneud â rheoleiddio darparwyr tai cymdeithasol sydd wedi'u cofrestru yn Lloegr). Mae'r cymalau hyn hefyd yn gwneud rhai newidiadau i'r swyddogaethau rheoleiddio.

13 Mae gan y Cynulliad Cenedlaethol gymhwysedd deddfwriaethol mewn perthynas â Mater 11.2 (darparwyr tai cymdeithasol) ac 11.3 (cyrff tai cymdeithasol) yn Rhan 1 o Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 i ddeddfu mewn perthynas â Chymru. Nid oes unrhyw ddarpariaeth ar gyfer Cymru yn y Mesur Seneddol sy'n ymwneud â diwygio'r Awdurdod Gwasanaethau Tenantiaid, ond oherwydd bod rhai darparwyr tai cymdeithasol cofrestredig yn Lloegr yn landlordiaid ar anheddau yng Nghymru, bernir bod y darpariaethau hyn o fewn y cymhwysedd deddfwriaethol.

14. Barn Llywodraeth y Cynulliad, felly, i'r graddau y mae'r darpariaethau hyn yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol o dan Fater(ion) 12.5a, 12.5b, 11.8, 11.2 ac 11.3, yw bod angen cytundeb y Cynulliad Cenedlaethol o dan Reol Sefydlog 26. Mae Rheol Sefydlog 26 yn rhagnodi bod yn rhaid cyflwyno Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol, a gosod Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol, gerbron y Cynulliad Cenedlaethol os yw Mesur gan Senedd y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru sy'n dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol.

Manteision defnyddio'r Mesur Seneddol hwn

15. Bydd y cymalau newydd hyn yn:

- sicrhau mwy o dryloywder ynghylch faint y mae awdurdodau lleol yn ei wario ar staff er mwyn helpu i ennyn gwell dealltwriaeth ymhlith y cyhoedd ac i wneud arbedion effeithlonrwydd;
- diddymu darpariaethau, y bernir nad ydynt yn effeithiol, sy'n rhoi dyletswyddau ar awdurdodau lleol mewn perthynas â derbyn a thrafod deisebau a hybu democratiaeth;
- diwygio dyletswyddau awdurdodau lleol at bobl ddigartref;
- trosglwyddo swyddogaethau oddi wrth y Swyddfa ar gyfer Tenantiaid a Landlordiaid Cymdeithasol i'r Asiantaeth Cartrefi a Chymunedau.

16. Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru o'r farn ei bod yn briodol ymdrin â'r darpariaethau hyn yn y Mesur hwn gan Senedd y DU gan mai dyma'r dull deddfwriaethol mwyaf priodol a chymesur o alluogi'r darpariaethau hyn i fod yn gymwys yng Nghymru.

17. Gan hynny, mae'r Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol hwn wedi cael ei osod, a'r Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol wedi cael ei gyflwyno, gerbron y Cynulliad Cenedlaethol i'w hystyried.

Goblygiadau Ariannol

18. Ni ragwelir y bydd unrhyw oblygiadau ariannol i Lywodraeth Cynulliad Cymru na fydd modd eu hysgwyddo fel rhan o'r rhwymedigaethau sydd arni ar hyn o bryd, o ganlyniad i weithredu darpariaethau perthnasol Mesur Lleoliaeth Senedd y DU.

Carl Sargeant AC
Gweinidog Cymru dros Gyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol
Chwefror 2011

CYNNIG CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL

MESUR SENEDDOL LLEOLIAETH

"Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 26.4, yn cytuno y dylai Senedd y DU ystyried darpariaethau sy'n ymwneud ag atebolrwydd llywodraeth leol o ran cyflogau, dileu'r ddyletswydd i hybu democratiaeth leol, dileu'r ddyletswydd ddeisebau, cyflawni dyletswyddau digartrefedd drwy'r sector rhentu preifat a diwygio'r Awdurdod Gwasanaethau Tenantiaid yn Rhannau 1 a 6 o'r Mesur Seneddol Lleoliaeth ("y Mesur"), fel y'i cyflwynwyd i Dŷ'r Arglwyddi ar 13 Rhagfyr 2010, i'r graddau y mae'r darpariaethau hyn yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru."

Cyflwynir y Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol hwn gan Carl Sargeant AC, y Gweinidog dros Gyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol o dan Rheol Sefydlog 26.4 o Reolau Sefydlog Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Dyddiedig